

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ EĞİLİMLERİ

Durmuş KILIÇ (*)
Serap MUTLU AYDIN (**)

Öz

Bu çalışmanın genel amacı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi eğilimlerini belirlemektir. Nitel araştırma yaklaşımının kullanıldığı çalışmada belirlenen amaç doğrultusunda araştırma soruları oluşturulmuş ve veri toplama aracı olarak kullanılan Öğretmen Görüşme Formuyla öğretmenlerin sınıf yönetimlerine ilişkin görüşleri alınmıştır.

Araştırmada amaçlı örnekleme yaklaşımına dayalı olarak tipik durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Erzurum'un Pasinler ilçesindeki ilkokullarda 2014-2015 eğitim öğretim yılında görev yapan 10 öğretmenle görüşme yapılmıştır. Verilerin analizinde içerik analiz yöntemi seçilmiştir. İçerik analiziyle veriler sınıflandırılmış ve kodlanmıştır. Kodlanan veriler sayısallaştırılarak tablolara dönüştürülmüş ve yorumlanmıştır.

Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin öğrencileriyle iletişim kurarken daha çok sözsüz iletişime önem verdikleri, nezaket kuralları çerçevesinde iletişimde buldukları ve öğrencilerine saygı ve nezaketle yaklaştıkları, iyi bir öğretimin sağlanması için öğrencilerine fikir verdikleri ve öğrencilerine sorunlara çözüm üreten bir arkadaş gibi yaklaştıkları sonucu ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf, Sınıf öğretmeni, Sınıf yönetimi, Planlama, Aile.

The Classroom Management Trends of Classroom Teachers

Abstract

The general purpose of this study is to determine classroom management trends of classroom teachers working in the primary schools. Research questions for the specified purpose of the qualitative research approach used in the study have been created and opinions about teachers' classroom management are taken with data collection used in teachers Interview forms.

A typical case sampling method based on the sampling approach was used in this study. Ten teachers in primary schools who served in the 2014-2015 academic year in Pasinler district of Erzurum were interviewed. Data analysis are done with content analysis method. Data were coded and classified by content analysis. The encoded data is interpreted and converted to digitized table.

As a result of research, it has been revealed that the teachers have given more importance to non-verbal communication while communicating, they communicate under the rules of courtesy, they approach to their students in a gracious and respectful way and they approach like a friend producing ideas and solutions to problems for providing better education.

Keywords: Classroom, Teacher, Classroom Management, Planning, Family.

*) Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi KKEF Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, (e-posta: dkiliç@gmail.com).

**) Öğretmen, Atatürk Üniversitesi KKEF Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Öğrencisi (e-posta: smutluaydn@gmail.com).

1. Giriş

İçinde yaşadığımız çağ bilgi çağı olarak adlandırılmaktadır. Bu çağ içerisinde yaşayan insanlar artık yerinde saymak yerine gelişen çağa ayak uydurmalı ve yeni davranışlar edinmelidir. Ekonomik, sosyal ve kültürel yönlerden güçlü ve modern bir toplum yapma, ayakta tutma ve değişen dünya şartları içinde hak ettiği yeri alabilme ancak ve ancak eğitimle sağlanabilir. Bunun gerçekleştirilebilmesinde ise eğitimcilere ve eğitimi yönetenlere önemli görevler düşmektedir. Eğitim sorunlarına duyarlı, sorunları ve çözüm yollarını bilen bu konuda üzerine düşecek görevleri yerine getirecek eğitim yöneticilerinin, eğitimcilerin ve öğretmen adaylarının varlığı gelecek açısından ümit ışığıdır (İlgar, 2005, s. 5).

Eğitim sisteminin amacı nitelikli insan yetiştirmektir ve bu amacı gerçekleştirmekle yükümlü olan birincil kişi ise öğretmenlerdir. Bu amacın gerçekleştirileceği belirli bir sisteme sahip olan en küçük birimlerden birisi ise sınıftır. Sınıfta olumlu ya da olumsuz bir iklim oluşturmak ise öğretmenin sınıf yönetimi anlayışına bağlıdır. Öğrenci merkezli öğretimde öğretmen bilgiyi sunma, bilginin kullanılmasının öğrenciye öğretilmesinde, farklı yöntem ve stratejilerin öğretilmesinde farklı araç ve gereçlerin kullanımını zorunlu kılmaktadır. Yani öğretmen sadece bilgi aktaran değil sınıf iklimini oluşturan ve sınıfı yöneten kişidir. Sınıf iklimi öğretmenin öğrencisiyle olan iletişimi, öğrenciye gösterdiği samimiyet ve destek, işbirliğine teşvik ve öğrencilere bağımsız karar ve seçim hakkı verebilmenizdir (Borich, 2014). Bütün bunlar ise öğretmenin daha farklı görevler üstlenmesine yol açar ve sınıf yönetiminde farklı becerilere sahip olması gereğini ortaya çıkarır.

Sınıf, öğrencilerle öğretmenin buldukları bir yerdir. Eğitimin amacı olan, öğrenci davranışının oluşması burada başlar. Eğitim için gerekli birincil kaynaklar olan öğrenci, öğretmen, program ve diğer unsurlar sınıfın içindedir. Sınıf, ortak özelliklerinde dolayı bir araya getirilen öğrenci gruplarına, önceden belirlenmiş ortak davranışların kazandırılması için öğretimin yapıldığı dersliktir (Çalık, 2004, s. 3). Sınıf yönetimi ise öğrenme-öğretme için en uygun ortamın sağlanması ve sürdürülmesidir. Sınıfta; öğretmen ve öğrencilerin çalışma engellerinin kaldırılması, öğretim zamanının uygun kullanılması, öğrencinin derse aktif katılımının sağlanması, kaynakların insanların ve zamanın yönetilmesidir (Erdoğan, 2001, s.11).

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetim becerilerinin öğrencilerin başarıları üzerinde büyük etkiye sahip olduğu bilinmektedir. Etkili bir eğitim ancak yüksek yeterliğe sahip öğretmenler ve özellikle etkili bir sınıf yönetimi ile mümkündür. Bu nedenle “Türkiye’de 1997-1998 öğretim yılından itibaren öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının eğitim programlarına sınıf yönetimi zorunlu bir ders olarak konulmuştur” (Çelik, 2008, 2). Buradan da anlaşılacağı gibi öğrencilerin akademik başarıları etkili bir sınıf yönetimiyle yakından ilişkilidir.

Öğrencileri başarıya ulaştıracak olan öğretmen öğreteceği konuya her yönüyle hâkim olmalıdır. Fakat bu başarılı bir öğretmen için yeterli bir özellik değildir. Öğretmen hem bilgi ve beceri açısından yeterli olmalı hem de etkili bir sınıf yönetimi becerisine sahip olmalıdır. Bu durumun en belirleyici dönemi ise öğretmenlerin lisans eğitimi sürecidir.

Konuyla ilgili olarak Yeşilyurt ve Karakuş (2011) tarafından yapılan bir araştırma sonucunda, öğretmenlerin en çok; mesleğe ve okula uyum problemi yaşadıkları, yeterince rehberlik ve destek almadıkları, hizmet içi eğitimi yetersiz gördükleri, lisans eğitimi ile uygulama arasında farkların olduğunu belirttikleri ve bu konularda problem yaşadıkları tespit edilmiştir.

Sınıfı yönetmekle sorumlu olan öğretmen öğrenciler tarafından model olarak alınmakta ve öğretmenin sınıfta yaptığı her davranış öğrenciler açısından doğru olarak kabul edilmektedir. Öğretmenlerin sınıf içinde sergileyecekleri davranışların eğitsel amaçlara ulaşma düzeyi üzerindeki etkileri büyüktür (Kılıç, Kaya, Yıldırım ve Genç, 2004, s.1). Öğretmen olumlu bir sınıf ortamı oluştururken öğrencilerde bu olumlu hava içerisinde daha iyi öğrenirler. Öğretmenin sınıfta olumlu bir hava oluşturması iyi bir meslek bilgisine sahip olmasını gerektirir. Bu da sınıf yönetiminin asil amacının öğretim yöntemleri sürecinin yönetilmesi anlamına gelmektedir. Ayrıca sınıf yönetimi öğrenme için öngörülen özel bir çevre için gerekli olan ortam ve koşulların yaratılması kadar sınıftaki her türlü kaynağın ve öğretim için ayrılan sürenin en etkin biçimde kullanılarak öğrenci davranışlarının değiştirilmesini amaçlar (Uludağ, 1999, s.219). Bu da sınıf yönetiminin plan ve program, sınıfın fiziki düzeni, zaman yönetimi, sınıf içi ilişkiler, öğrenci davranışlarının yönetimini ve veli- öğretmen işbirliğini içerdiğini göstermektedir.

Bilindiği gibi iyi bir öğretmenin dersinde tesadüflere yer yoktur. Öğretmen zamanı etkili ve verimli kullanmak adına öğrencinin bilgi ve beceri düzeyine uygun bir planlama yapar. Bu planın amacı öğrencinin dikkatini çekerek ve öğrenciyi derse katarak öğretme sürecini tamamlamaktır.

Sınıf kurallarının öğrencilerle beraber konulması ve öğrencilere benimsetilmesi, öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesinde etkili bir rol oynar (Başar, 1999). Sınıfın fiziki durumu (darlığı, genişliği), ısı ve ışık durumu, temizliği, sıraların yerleşim düzeni sınıfta bulunan etkileşimleri etkilemektedir. Sınıfın kalabalık olması da sınıf yönetimi açısından ele alınması gereken diğer bir durumdur. Sınıftaki öğrenci sayısının az olması; yöntem, disiplin ve öğretme süreçleri açısından da öğretmenin başarısını artırır. Sınıftaki öğrenci sayısının ne kadar olması gerektiği konusunda, araştırmacıların üzerinde anlaştıkları bir sayı olmasa bile, yaklaşık olarak bunun 16-25 arasında olması önerilebilir (Gürsel, 2004).

Çocuk okula başlamadan önce ilk eğitimini aile vermektedir. Aile çocuğa eğitim verirken ailenin sosyo-ekonomik durumu, sahip olduğu kültürün özellikleri ve çevresi, anne babanın eğitim durumu, çocuğa verilen önem, ailedeki birey sayısı gibi özellikler etkili olmaktadır (Erden, 2005). Bütün bu özellikler çocuğun kişiliğini etkileyeceği için sınıftaki davranışlarını da etkileyecektir. Aileyi iyi tanıyan bir öğretmen bu olumlu bir sınıf ortamı oluşturarak etkili bir öğretim oluşturacaktır. Sınıfta oluşan bir olumsuz davranış için öğretmen ve veli bir araya gelerek birbirlerine nasıl yardımcı olabilecekleri konusunda görüş birliğine varmaları gerekmektedir.

Etkili bir sınıf yönetimi, etkili öğretmen özellikleriyle sağlanabilir. Sınıf yönetimi değişkenlerinin bütünleştiricisi ve bir dereceye kadar da belirleyicisi öğretmen olduğundan

etkili sınıf yönetiminin kritik ögesi öğretmendir. Öğretmen yeterliklerinin artırılıp, bunların kullanımının temel değişkeni olan mesleğe karşı tutumu olumlu hale getirilirse etkili sınıf yönetiminin önü açılır. Etkili bir sınıf yöneticisi olarak öğretmenden sınıfı eğitim için hazırlaması, sınıf kural ve süreçlerini belirleyerek öğretimi düzenleyip sürdürmesi ve öğrencilerin uygun davranmasını sağlaması beklenir (Sarı ve Dilmaç, 2004).

Araştırmanın Önemi

Öğretmen öğrencilerin her anlamda gelişimlerini sağlamak için sınıf içerisinde uygun liderlik rollerini belirlemelidir. Etkili liderlik rolleri etkili bir öğretim ortamı anlamına gelmektedir. Etkili bir öğretim ortamını oluşturmak iyi bir sınıf yönetimi becerisine sahip öğretmenle mümkündür. Bu yeterliliğe sahip öğretmen sınıf ikliminde güveni sağlamak, zamanı iyi kullanarak iyi verimli bir öğretim oluşturmak, öğrencilerin öğrenme potansiyellerini artırmak, ortaya çıkabilecek sorunları önceden kestirmek ve bunları engellemekle sorumludur.

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine sahip olma durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu konuda sınıf öğretmenlerinin görüşleri alınarak bu anlamdaki yetersizlikler ya da sorunlar ortaya çıkarılarak çözüm yolları bulunacağına inanılmaktadır.

Korkut ve Babaoğlu (2010) sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerini cinsiyet, deneyim süresi ve okulun bulunduğu yerleşim yeri değişkenine göre ele alırken, Öksüz vd. (2011) sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarını cinsiyet, sınıf düzeyi ve öğretim türü değişkenleri açısından incelemiştir. Yüksel (2013) yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine sahip olup olmama düzeyini belirlemek için öğretmen, öğretmen adayı ve gözlemci görüşlerine başvurmuştur. Gündüz ve Can (2013) ise yaptıkları çalışmalarıyla ilk ve ortaöğretim okullarında çalışan öğretmenlerin sınıf yönetimi ilkelerine uyma düzeylerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Gökyer ve Özer (2014) aday öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin algılarını cinsiyet, mezun olduğu fakülte, çalıştıkları yer ve okul türü değişkenlerine göre incelemişlerdir. Bu çalışmalar alan yazında sınıf yönetimi üzerine birçok çalışmanın yapıldığını göstermektedir. Sınıfı bizzat yöneten sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin alınmasıyla ilgili çalışma sayısının yetersizliği nedeniyle bu çalışmanın alandaki eksikliği gidermeye katkısının olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi eğilimlerini belirlemektir. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf içerisinde öğrencileriyle iletişim kurarken dikkat ettikleri hususlar nelerdir?

2. İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf içerisinde öğrencilerinin kendilerini rahat hissedebilmeleri için yaptıkları faaliyetler nelerdir?
3. İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenleri etkili bir sınıf iklimi oluşturmak için sınıf düzenini nasıl sağlar?
4. İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenleri iyi bir eğitim öğretimin sağlanması için öğrencilerine nasıl yaklaşmalıdır?
5. İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf içi kural veya prosedürleri belirlerken dikkat ettikleri hususlar nelerdir?
6. İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf kurallarını neden gerekli görürler?
7. Öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları için İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerine düşen görevler nelerdir?
8. İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıfı yönetirken zorluk yaşadıkları alanlar nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerinin ortaya çıkarılmasının amaçlandığı bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2011) nitel araştırmayı gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı olguların ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül bir yaklaşımla ele alındığı yöntem olarak tanımlamışlardır. Bu çalışmada da öğretmenlerle birebir görüşmeler yapılmış ve görüşmelerin sonuçları analiz edilmiştir.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 öğretim yılı bahar döneminde Erzurum' un Pasinler ilçesinde görev yapan 10 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde kolay ulaşılabilir durum örneklemeinden faydalanılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, yakın ve ulaşılması kolay olan bir durumun seçilmesini ifade eder (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmaya dâhil olan sınıf öğretmenlerinden 6'sı erkek, 4'ü bayandır.

Araştırmanın Veri Toplama Araçları

İlkokulda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerinin ortaya çıkarılmasının amaçlandığı bu çalışmada araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu oluşturulmadan önce alan yazın incelenmiş ve 15 soru hazırlanmıştır. Hazırlanan bu sorular arasından 10 soruluk bir görüşme formu hazırlanmış ve bu görüşme formunun geçerliliğini belirlemek için alan uzmanlarının görüşü alınmış iki Türkçe öğretmeni ile iki sınıf öğretmenine ön uygulama yapılmış ve bu uygulama

sonucunda 8 maddelik görüşme formu oluşturulmuştur. Bu aşamanın takip edilmesiyle çalışmanın geçerlik ve güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır. Bir nitel araştırmanın tutarlılık ve güvenilirliğini sağlamak için uzman incelemesi, üçgenleme, araştırmacının konumu ve denetleme teknikleri kullanılır (Merriam, 2013). Görüşme formları 2015 Mart ayında uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Görüşmelerden elde edilen veriler içerik analiziyle incelenmiştir.

“İçerik analizi metin veya metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belli kelimelerin veya kavramların varlığını belirlemeye yönelik yapılıdır. Araştırmacılar bu kelime ve kavramların varlığını, anlamlarını ve ilişkilerini belirler ve analiz ederek metinlerdeki mesajla ilişkin çıkarımlarda bulunurlar.” (Büyüköztürk vd., 2013, s. 240).

Yapılan çalışma sonucu elde edilen veriler değerlendirilmiş, içerik analizleri yapılmış ve belirlenen temalar doğrultusunda sayısal verilere dönüştürülerek frekans analiz tablolarıyla gösterilmiştir. Elde edilen veriler ışığında değerlendirmeler yapılmış ve öneriler sunulmuştur.

BULGULAR

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular frekans tablolarıyla sunulmuştur. Katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntı yapılarak örnekler verilmiştir. İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerine “Sınıf içerisinde öğrencilerinizle iletişim kurarken nelere dikkat edersiniz?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevapların frekansları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. İlkokulda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Değerlendirmeleri

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin iletişim değerlendirmeleri	f
Göz teması	6
Nezaket	3
Ben Dili	2
Öğrencilere değer verme	2

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin, öğrencileriyle iletişim kurarken göz temasına, nezaket kurallarına, ben dili kullanmaya ve öğrencilerine değer vermeye önem verdikleri görülmektedir.

“Sınıf içerisinde öğrencilerinizle iletişim kurarken nelere dikkat edersiniz?” sorusuna bir öğretmen şöyle cevap vermiştir (Ö9): “*Öğrencilerimle iletişim kurarken onlarla göz teması kurmaya, söyleyeceklerinin tamamını bitirmelerine ve her zaman rahatça benimle iletişim kurabilecekleri ortamı oluşturmaya dikkat ederim.*” Diğer bir öğretmen ise (Ö2)

“Ders anlatırken göz teması kurarak, konu üzerinde dikkatleri toplarım.” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Bu sonuca göre öğretmenler öğrencileriyle iletişim kurarken iletişim kurallarına uygun davrandıkları görülmüştür. Arıbaş ve Adıgüzel (2001)’in “Öğretmen Yetiştirmede Meslek Formasyonu Öğretiminin Öğretmen Davranışlarına Yansımaları” konulu araştırmalarında, öğrenci görüşlerine karşı hoşgörülü ve saygılı olma konusunda öğretmenlerin %91’i kendilerini yeterli görürken müfettişlerin %18’i öğretmenleri bu konuda yeterli görmüşlerdir.

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerine “ Sınıf içerisinde öğrencilerinizin kendilerini rahat hissedebilmeleri için neler yapıyorsunuz?” sorusu sorulmuş ve alınan cevapların frekans değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. İlkokulda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerin Kendilerini Rahat Hissedebilmeleri İçin Yaptıkları Şeylere İlişkin Görüşleri

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin kendilerini rahat hissedebilmeleri için yaptıkları şeylere ilişkin görüşleri:	f
Öğrenciye değer verme	4
Öğrencinin kendine olan güvenini sağlamak	2
Öğrenciye olan samimiyet	2
Öğrencileri istedikleri arkadaşları ile oturtma	2

Tablo 2 incelendiğinde 4 öğretmen öğrencilerin kendilerini rahat hissedebilmeleri için öğrencilerine değer verdiklerini, iki öğretmen öğrencilerinin kendine olan güvenlerini sağlamaya çalıştıklarını, iki öğretmen öğrencilerine samimi davranmaya çalıştıklarını ve iki öğretmen de öğrencilerini istedikleri arkadaşları ile oturttuklarını belirtmiştir.

Öğrencilerin sınıf içinde kendilerini rahat hissedebilmeleri için öğrencilerine değer verdiğine ilişkin bir öğretmen (Ö3) “Öğrencilerime herkesin eşit olduğunu, herkesin değerli olduğunu ve hepsini sevdiğimi hissettirmeye çalışırım.” cevabını vermiştir. Öğrencinin kendine olan güvenini sağlamaya çalışan bir öğretmen ise görüşünü (Ö10) “Arkadaşlarına ve öğretmenine karşı bir güven duymasını sağlamaya çalışırım.” şeklinde belirtmiştir.

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerine “Etkili bir sınıf iklimi oluşturmak için sınıf düzenini nasıl sağlıyorsunuz?” sorusu sorulmuş ve alınan cevapların frekans değerleri Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: İlkokulda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Etkili Bir Sınıf İklimi Oluşturmak Nasıl Sınıf Düzeni Sağladıklarına İlişkin Görüşleri

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin etkili bir sınıf iklimi oluşturmak nasıl sınıf düzeni sağladıklarına ilişkin görüşleri	f
Doğru oturma planı uygulama, sınıf düzenini sağlama	6
Görsellerden yararlanma	6
Projeksiyon kullanımı	4

Tablo 3 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin etkili bir sınıf iklimi oluşturmak için sınıf düzenini doğru oturma planı uygulayarak ve sınıf düzenini sağlayarak (6), görsellerden yararlanarak (6) ve projeksiyon kullanılarak (4) sağladıklarını belirtmişlerdir. Araştırma sonucundan elde edilen veriler öğretmenlerin sınıf düzenini sağlamak için daha çok görsellerden yararlandıklarını ve doğru oturma planı uygulamaya çalıştıklarını göstermiştir.

Doğru oturma planı uygulamaya çalıştığını belirten öğretmenlerden biri düşüncesini şöyle ifade etmiştir (Ö1): “*Görme problemi olan öğrencileri en önde oturturum ve yerlerini sabit tutarım. Uzun boylu öğrencileri çalışkan- tembelle ayırmadan arka sıralara oturturum. Boy sırasına dikkat ederim. Ayda bir oturma düzenini değiştiririm.*” Karakoç (1998) tarafından yapılan ve “Çanakkale İli İlköğretim Kurumları Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimindeki Yeterlikleri” başlığını taşıyan bu çalışmada, öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda karşılaştıkları sorunları ortaya çıkarmak, bu sorunların sınıf yönetimini ne derece etkilediği hakkında bilgi edinmek amaçlanmıştır. Bu araştırma sonucunda Sınıflarda ders sürelerinin amaçlar doğrultusunda kullanıldığı, öğretmenlerin öğrencilerini tanıyabilmek için çaba gösterdikleri, öğretmen-öğrenci iletişimi ve etkileşiminin yeterli olduğu görülmüştür. Ayrıca okullarda sınıfların fiziksel düzenlemelerinin sağlandığı, sıra ve masaların uygun olarak yerleştirildiği ve öğretmenlerin sınıftaki öğrencilerini bireysel ayrımları ile tanımaya önem verdikleri görülmüştür.

Görsellerden yararlandığını ifade eden bir öğretmen (Ö9): “*Sınıf panolarındaki görselleri sürekli değiştiriyorum. Öğrenmede görselliğin çok etkili olduğunu düşünüyorum. Bunun için de sınıf tahtasının etrafını öğrencilerin dikkatini çekecek, derlerle ilgili önemli görsellerle süslüyorum.*” sözleriyle ifade etmiştir. Projeksiyon kullandığını bir öğretmen şu şekilde ifade etmiştir (Ö10): “*Öğrencilerin dinlemekten çok bazı şeyleri görerek daha iyi anladıklarını ve uzun süre akıllarında tutabildiklerini düşünüyorum. Bunun için sınıfta olabildiğince çok projeksiyon aleti kullanmaya çalışıyorum. Konuları buradan işleyip sorular çözmek öğrencilerimin çok hoşuna gidiyor. Böylece öğrencilerim hem eğleniyor hem de öğreniyorlar.*” Oyinloye’ un (2010), “İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Algısı ve Bunun Öğrenci Aktivitelerine Etkisi” başlıklı çalışmada elde edilen sonuçlara göre, öğretmenler iyi düzenlenmiş sınıf ortamlarının öğrenme çıktılarını geliştirmede etkili olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler etkili bir sınıf yönetimi için, farklı öğretim teknikleri ve materyaller kullandıklarını, çocukların etkinliklere ka-

tılımını sağlamaya çalıştıklarını, öğrenmeye karşı isteksiz olan çocukları motive etmeye çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Etkili bir öğretim ortamı oluşturmak için öğretmenlerin en çok önem verdikleri şeylerin başında sınıf düzenini sağlama, doğru oturma planı uygulama ve görsellerden yararlanma gelmektedir. Bu sonuçlar öğretmenlerin etkili bir öğretim ortamı oluşturmada çok fazla bilgiye sahip olmadıklarını göstermektedir.

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerine “ İyi bir öğretimin sağlanması için öğrencilerinize nasıl yaklaşırsınız?” sorusu sorulmuş ve alınan cevapların frekans değerleri Tablo 4’ te gösterilmiştir.

Tablo 4: İlkokulda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin İyi Bir Öğretimin Sağlanması İçin Öğrencilerine Nasıl Yaklaştıklarına İlişkin Görüşleri

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin iyi bir öğretimin sağlanması için öğrencilerine nasıl yaklaştıklarına ilişkin görüşleri	f
Sınıfta bütün uyarıcıları sağlayan ve organize ederek öğrencilerin davranışlarını kontrol eden ve şekillendiren bir komutanım	2
Öğrencilerin sunduğu fikirlerin tercümanıyım	3
Fikir ve problemlere çözüm üreten bir arkadaşım	7

Tablo 4 incelendiğinde iyi bir öğretimin sağlanması için 2 öğretmen sınıfta bütün uyarıcıları sağlayan ve organize ederek öğrencilerin davranışlarını kontrol eden ve şekillendiren bir komutan olarak, 3 öğretmen öğrencilerin sunduğu fikirlerin tercümanı olarak ve 7 öğretmen de fikir ve problemlere çözüm üreten bir arkadaş olarak yaklaştıklarını belirtmişlerdir. Sınıfta bütün uyarıcıları sağlayan ve organize ederek öğrencilerin davranışlarını kontrol eden ve şekillendiren bir komutan olduğunu ifade eden bir öğretmen (Ö5): “*Sınıf içerisinde organize eden, yönlendiren biriyim. Öğrencilerimin benden izinsiz hareketler yapmalarına izin vermem. Sınıfta bir komutan gibiyim. Her şeyin düzen ve nizama içinde bulunmasını isterim. Tabi öğrencilerimin işlevsel fikirlerini de değerlendirim.*” şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Fikir ve problemlere çözüm üreten bir arkadaş olduğunu ise bir öğretmen (Ö8) şu şekilde ifade etmiştir:

“*Öğrencileri hem denetlerim hem fikirlerini doğru bir şekilde ifade edebilmeleri için çaba gösteririm. Hem de beraber çözüm yolları bulup beraber uygulatırız. Bu arada disiplini de göz ardı etmem.*”

Grasha (1994) yaptığı bir çalışmada, fakültelerde çalışmakta olan öğretim üyelerinin öğretme stili tercihlerini incelemiştir. Araştırma sonucunda öğretim elemanlarının uzman/otoriter öğretme stillerini kullanmaya eğilimli oldukları, kadınların erkeklere göre

temsilci/yol gösterici/uzman/öğretme stilini daha fazla tercih ettikleri ve kadınların en az tercih ettikleri öğretim stillerinin uzman/otoriter olduğu ortaya çıkmıştır.

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenleri iyi bir öğretim gerçekleştirebilmek için öğrencilerin problemlerine çözüm üreten bir arkadaş gibi davranmaktadırlar. Bu samimiyet ortamında öğrenmenin daha iyi gerçekleştiğini düşünmektedirler.

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerine “ Sınıf içi kural veya prosedürleri belirlerken nelere dikkat edersiniz?” sorusu sorulmuş ve alınan cevapların frekans değerleri Tablo 5’ te gösterilmiştir.

Tablo 5: İlkokulda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf İçi kural veya prosedürleri belirlerken dikkat ettikleri noktalara ilişkin görüşleri

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf içi kural veya prosedürleri belirlerken dikkat ettikleri noktalara ilişkin görüşleri	f
Sınıf kurallarını kimin nasıl belirlediği;	
Demokratik olarak belirlenir.	10
Sınıf kurallarına uyulmadığında uygulanan yaptırımlar;	
Öğrenciyi sevdiği şeyden mahrum etme	3
Kuralları hatırlatma	4

Tablo 5 incelendiğinde sınıf kurallarının nasıl belirlendiğine ilişkin araştırmaya katılan bütün öğretmenlerin sınıf kurallarını demokratik olarak belirlediklerini ifade etmişlerdir. Sınıf kurallarını demokratik olarak belirlediğini bir öğretmen (Ö1) “*Sene başında kuralları sınıfta beraber, öğrencilerimin de fikirlerini alarak belirlerim. Çünkü kuralları kendileri koydukları zaman daha çok benimsiyorlar.*” şeklinde ifade etmiştir.

Sınıf kurallarına uyulmadığında kuralları hatırlatma yoluna gittiğini bir öğretmen (Ö3) şu şekilde ifade etmiştir:

“*Sınıf kurallarına uyulmadığı zaman öğrenciyi öncelikle uyarıyorum. Kuralları kendilerinin koyduklarını hatırlatıyorum. Kurallara uymazsak kendimize saygısızlık yapacağımızı ve arkadaşlarımızı rahatsız edeceğimizi söyleyerek onları kurallara uymaya davet ediyorum.*” Türnüklü ve Yıldız (2002)’ın yapmış oldukları “Öğretmenlerin Öğrencilerin İstenmeyen Davranışlarıyla Başa Çıkma Stratejileri” adlı çalışmada istenmeyen öğrenci davranışlarını sonlandırmak için öğretmenlerin kullandıkları yöntemlerin başında sınıf kurallarını hatırlatma, öğrenciyle göz kontağı kurma, öğrenciyle konuşmaya çalışma, öğrenciye adıyla seslenme ve öğrencinin yerini değiştirme olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Sınıf kurallarına uyulmadığı zaman sınıf öğretmenleri en çok kuralları hatırlatma daha sonra da öğrencileri sevdikleri şeylerden mahrum etme yollarını kullanmışlardır.

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerine “Sınıfta kurallar neden gereklidir?” sorusu sorulmuş ve alınan cevapların frekans değerleri Tablo 6’ da gösterilmiştir.

Tablo 6: İlkokulda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Kurallarını Neden Gerekli Bulduklarına İlişkin Görüşleri

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf kurallarını neden gerekli bulduklarına ilişkin görüşleri	f
Öğrenciler için;	
Dersi daha iyi anlayacakları düzenli bir ortam oluşturma	3
Verimli bir ders çalışma ortamı oluşturma	4
Öğretmen için;	
Etkili bir öğretim ortamı oluşturma	8

Tablo 6 incelendiğinde 3 öğretmen sınıf kurallarının öğrencilerin dersi daha iyi anlayacakları düzenli bir ortam oluşturmaya yaradığını ifade ederken 4 öğretmen ise verimli bir ders çalışma ortamı oluşturduğunu belirtmiştir. Sınıf kurallarının öğrenciler için verimli bir ders çalışma ortamı oluşturmaya yaradığına dair bir öğretmen (10) “*Kuralsız bir sınıf düşünülemez. Hem öğretmen için hem de öğrenci için. Öğrenci için verimli bir ders çalışma ortamı sağlamak ve öğrencinin hayatı boyunca planlı, düzenli bir yaşam biçimine sahip olmasını sağlamak için sınıf kurallarının mutlaka olması gerektiğini düşünüyorum.*” şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Sınıf kurallarının öğretmen için etkili bir ortam oluşturmaya yardımcı olduğunu belirten 8 öğretmen bulunmaktadır. Bu öğretmenlerden (Ö8) biri görüşünü şu cümlelerle belirtmiştir:

“Sınıfta kurallar olunca bizler daha az yoruluyoruz. Ayrıca daha kalıcı ve etkili öğretim yapma imkânı yakalıyoruz. Zamanı da öğrenciler için daha verimli kullanabilmiş oluyoruz. Bunun için sınıfta kurallar mutlaka olmalıdır.”

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerine “Öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları için öğretmen olarak size düşen görevler nelerdir?” sorusu sorulmuş ve alınan cevapların frekans değerleri Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: İlkokulda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerin Öğrenme Sürecine Aktif Olarak Katılmaları İçin Kendilerine Düşen Görevlere İlişkin Görüşleri

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları için kendilerine düşen görevlere ilişkin görüşleri	f
Öğrencilere eşit davranma	3
Öğrencilerin kendilerini rahat ifade edebilecekleri ortamı sağlama	3
Öğrenciyi iyi tanıma	2
Tüm öğrencileri yapılan etkinliklere katmaya çalışma	2
Öğrenciye değer verme	2

Tablo 7 incelendiğinde ilkökulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğrencileri aktif olarak öğrenme sürecine katmak için öğrencilere eşit davranarak (3), öğrencilerin kendilerini rahat ifade edebilecekleri ortamı sağlamak (3), öğrenciyi iyi tanımak (2), tüm öğrencileri yapılan etkinliklere katmak (2) ve öğrenciye (2) değer vermek şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğrencilerini öğrenme sürecine aktif olarak onlara eşit davranarak derse kattığını bir öğretmen (Ö4) şu görüşleriyle ifade etmiştir:

“Öğretmen olarak öğrencilerimi bol bol etkinliklere katmaya çalışırım. Ayrıca yalnızca başarılı öğrencileri değil herkese adilce söz hakkı vermeye özen gösteririm. Eşit olarak tüm öğrencilerin derse katılımını sağlarım. Onları bol bol konuştururum.” Hammond Stoughton (2007), “Onların Nasıl İstedığımız Gibi Davranmalarını Sağlayabiliriz? Öğretmen Adayları Sınıf Yönetimi Hakkındaki Düşüncelerini Aktarıyor” adlı çalışmasında öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun üniversitede almış oldukları dersler doğrultusunda farklı bakış açıları geliştirdikleri, geniş kapsamlı öğrenme ortamlarında sosyal adaleti sağlama ve tüm çocuklara eşit davranma gibi öğretmenlik eğitiminde geliştirilen fikirleri içselleştirdikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Karakoç (1998) tarafından yapılan ve “Çanakkale İli İlköğretim Kurumları Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimindeki Yeterlikleri” başlığını taşıyan araştırmada, öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda karşılaştıkları sorunları ortaya çıkarmak, bu sorunların sınıf yönetimini ne derece etkilediği hakkında bilgi edinmek amaçlanmıştır. Bu araştırma sonucunda sınıflarda ders sürelerinin amaçlar doğrultusunda kullanıldığı, öğretmenlerin öğrencilerini tanıyabilmek için çaba gösterdikleri, öğretmen-öğrenci iletişimi ve etkileşiminin yeterli olduğu görülmüştür. Ayrıca okullarda sınıfların fiziksel düzenlemelerinin sağlandığı, sıra ve masaların uygun olarak yerleştirildiği ve öğretmenlerin sınıftaki öğrencilerini bireysel ayrılıkları ile tanımaya önem verdikleri görülmüştür.

Yapılan çalışmalar öğrencilere eşit davranıldığı zaman öğrencilerin derse daha aktif olarak katıldıklarını göstermektedir.

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerine “Sınıfı yönetirken en çok hangi alanda zorluk yaşamaktasınız?” sorusu sorulmuş ve alınan cevapların frekans değerleri Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8: İlkokulda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfı Yönetirken En Çok Hangi Alanlarda Sorun Yaşadıklarına İlişkin Görüşleri

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıfı yönetirken en çok hangi alanlarda sorun yaşadıklarına ilişkin görüşleri	F
Derste öğrencileri izlerken zorluk yaşıyorum.	3
Etkinlikler arası geçişlerde zorluk yaşıyorum.	2
Ödev verirken zorluk yaşıyorum.	5

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan ilkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin 3’ü sınıfı yönetirken en çok öğrencileri izleme aşamasında, 2’si etkinlikler arası geçişlerde ve 5’i de ödev verirken zorluk yaşadığını belirtmiştir.

Ödev verirken zorluk yaşadığını belirten bir öğretmen (Ö3): görüşlerini şu cümlelerle ifade etmiştir:

“Öğrencilerimde yeterli kaynak kitap yok. Fotokopi çektirme imkânım her zaman olmayabiliyor. Deftere yazdırmak vakit alıyor ve zor oluyor. Ayrıca ödev kontrollerinde de zorlanıyorum. Çoğu zaman herkesin yaptığı ödevi detaylı inceleyemiyorum. Vakit yetmiyor. Sınıfta karmaşa da çıkıyor.”

Etkinlikler arası geçişlerde zorluk yaşadığını bir öğretmen (Ö): *“Yeteri düzeyde sınıf içerisinde aktif olmayan öğrenci bir sonraki etkinliği anlamada güçlük yaşıyor. Öğrencilerin bir etkinliği anlamadan diğerine geçmesini doğru bulmadığım için etkinlikler arası geçişlerde ben de zorlanıyorum.”* Koçoğlu’nun (2013) yapmış olduğu “İlkokullardaki Sınıf öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Çok Boyutlu Olarak İncelenmesi” adlı çalışmada öğretmenlerin “İstenmeyen davranışları denetim altına almaktan çok, öğrencinin zamanını üretici etkinliklere yöneltebilme”, “Öğrencileri ilgi ve yeteneklerine uygun etkinliklere yönlendirebilme”, “Sınıftaki grup dinamiğini etkili biçimde kullanabilme”, “Bir etkinlikten diğerine geçişi başarılı bir şekilde gerçekleştirebilme”, “Sınıf içi problemlerin çözümünde öğrenciye öz yeterlilik kazandırabilme” alanlarında zorluk yaşadıkları sonuçları ortaya çıkarılmıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimlerine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmanın amaçlandığı çalışma sonucunda öğretmenlerin öğrencileriyle iletişim kurarken daha çok sözsüz iletişime önem verdikleri, nezaket kuralları çerçevesinde iletişimde buldukları ve öğrencilerine saygı ve nezaketle yaklaştıklarını belirttikleri görülmektedir. Bu sonuç Arıbaş ve Adıgüzel (2001)’in yaptıkları çalışmanın sonuçlarıyla-

la tutarlı görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin öğrencileriyle iletişim kurarken problem yaşamadıkları söylenebilir.

Öğretmenler öğrencilerin sınıfta kendilerini rahat hissedebilmeleri için öncelikle öğrencilerine değer verdiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini geliştirmek, onlara karşı samimi olmak ve öğrencilerin istedikleri arkadaşlarıyla oturmak gibi davranışlarda bulduklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar sınıf öğretmenlerinin öğrencilerinin kendilerini rahat hissedebilmeleri için çaba sarf ettiklerini göstermektedir. Ancak öğrencileri istedikleri arkadaşlarıyla oturmak verimli bir öğretim ortamını olumsuz yönde etkileyebileceği için bu konunun çok yönlü bir şekilde tartışılması gerekebilir.

Öğretmenlere etkili bir sınıf iklimi oluşturmak için nasıl bir sınıf düzeni oluşturdukları sorulduğunda öncelikli olarak sınıf düzenini sağlamaya ve görsellerden yararlanmaya çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuç Oyınloye (2010) ve Yeşilyurt (2006) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla da tutarlılık göstermektedir. Sınıf içinde belirli bir düzenin olması öğrencilerin öğrenmeye karşı motivasyonunu artırdığı söylenebilir. Bunun yanında sınıfta teknoloji kullanımının yeteri kadar olmadığı çıkan sonuçlardan anlaşılmaktadır. Bu konuda sınıf öğretmenlerinin bilinçlendirilmesi veya sınıfın fiziki şartlarının teknolojik açıdan desteklenmesi gerektiği söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin iyi bir öğretimin sağlanması için öğrencilerinin fikirlerine değer verdikleri ve onlara sorunlara çözüm üreten bir arkadaş gibi yaklaştıkları dile getirilmiştir. Grasha'nın (1994) yaptığı bir araştırmada öğretmenlerin daha çok temsilci/yol gösterici/uzman/öğretme stilini tercih ettikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin öğrencilerine arkadaş gibi yaklaştıklarında öğretimin daha verimli olabileceği söylenebilir. Ancak yeri ve zamanı geldiğinde öğretmenlerin sınıfta bütün uyarıcıları sağlayan ve organize ederek öğrencilerin davranışlarını kontrol eden ve şekillendiren bir komutan gibi davranmaları ve öğrencilerin sunduğu fikirlerin tercümanı olmaları daha etkili bir öğretim ortamı oluşturabilir.

Sınıfta kuralları belirlerken sınıf öğretmenlerinin dikkat ettikleri noktalarla ilgili olan soruya sınıf kurallarını demokratik bir şekilde belirledikleri ve kurallara uyulmadığında öğrencileri sözel olarak uyardıkları cevabı verilmiştir. Türnüklü ve Yıldız (2002)'nin yapmış oldukları çalışmada da istenmeyen davranışlarda öğretmenlerin en çok kullandıkları yöntemlerin başında 'sınıf kurallarını hatırlatma' geldiği sonucu ortaya çıkmıştır. Çıkan sonuçlara göre sınıf öğretmenlerinin sınıf içi kuralları koymada ve kuralların uygulanmasında çok fazla problemle karşılaşmadıkları söylenebilir. Öğretmen adayları üzerinde yapılan çalışmalardan da benzer sonuç ortaya çıkmıştır. Nitekim konuyla ilgili Yeşilyurt (2011) tarafından yapılan bir araştırma sonucunda öğretmen adaylarının kendilerini; ulusal ve evrensel değerlere önem verme bakımından "oldukça yeterli", kişisel gelişimi sağlama açısından "yeterli", mesleki gelişmeleri izleme ve katkı sağlama yönünden ise "orta düzeyde yeterli" algıladıkları tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf kurallarını neden gerekli bulduklarına ilişkin soruya 4 öğretmen öğrenciler için verimli bir ders çalışma ortamı sağlandığını ifade ederken 8 öğretmen de kuralların öğretmenler için etkili bir öğretim ortamı sağladığını ifade etmişlerdir. Sınıf kurallarının hem öğretmen hem de öğrenci için etkili bir öğrenme ve öğretim ortamına önemli ölçüde katkı sağladığı düşünülmektedir.

İlkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları için kendilerine düşen görevleri şu şekilde sıralamışlardır; öğrencilere eşit davranma, öğrencilerin kendilerini rahat ifade edebilecekleri ortamı sağlama, öğrenciyi iyi tanıma, tüm öğrencileri yapılan etkinliklere katma ve öğrenciye değer verme. Karakoç (1998) tarafından yapılan araştırma sonucunda sınıflarda ders sürelerinin amaçlar doğrultusunda kullanıldığı, öğretmenlerin öğrencilerini tanıyabilmek için çaba gösterdikleri, öğretmen-öğrenci iletişimi ve etkileşiminin yeterli olduğu görülmüştür. Öğrencilerin derse olan aktif katılımlarını sağlamanın başında öğrencilere eşit davranmak ve onların kendilerini rahat ifade edebilecekleri bir ortam oluşturmak geldiği yapılan araştırmalarla da desteklenmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin 3'ü sınıfı yönetirken en çok öğrencileri izleme aşamasında, 2'si etkinlikler arası geçişlerde ve 5'i de ödev verirken zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç Koçoğlu'nun (2013) yapmış olduğu çalışmayla da tutarlılık göstermektedir. Öğretmenlerin ders planını hazırlarken öğrencilerin seviyelerine uygun yeteri kadar ödev hazırlamaları gerektiği söylenebilir.

Sonuç olarak ilkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi konusunda yeteri kadar bilgiye sahip oldukları söylenebilir. Bundan hareketle daha verimli bir öğretim ortamının sağlanması ve kendini daha iyi ifade eden öğrencilerin yetiştirilebilmesi için sınıf öğretmenlerinin belirli aralıklarla sınıf yönetimi eğitim seminerlerine tabii tutulması önerilebilir.

Kaynakça

- Başar, H. (1999). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Borich, G. D. (2014). *Etkili öğretim yöntemleri* (8.Baskı) (Çev. Bahaddin Acat). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Çalık, T. (2004). *Sınıf yönetimi ve özellikleri*. (Edt. L. Küçükahmet). Sınıf Yönetimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çelik, V. (2008). *Sınıf yönetimi*. (4. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Erden, M. (2005). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2001). *Sınıf Yönetimi Ders, Konferans, Panel ve Seminer Etkinliklerinde Başarının Yolları* (Birinci Basım). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Gökkyer, N., Özer, F. (2014). Aday Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Yeterliliklerine İlişkin Algıları. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume 9/2, 691-712.
- Grasha, A. F. (1994). A Special section discovering your best teaching styles. college teaching. 42 (4), 122-124.
- Gündüz, Y., Can, E. (2013). Öğrenci Görüşlerine Göre İlköğretim ve Ortaöğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi İlkelerine Uyuma Düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Cilt 19, Sayı 3, 419-446.
- Gürsel, M. (2004). *Olumlu öğrenmeye uygun bir ortam oluşturma*. M. Gürsel, H. Sarıve B. Dilmaç (Editörler). *Sınıf yönetimi*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları, (s.131-

160).

- Hammond Stoughton, E. (2007). How will I getthemtobehave?: Pre service teacher srefflect on classroom management. *Teachingand Teacher Education*, 23, 1024- 1037.
- Ilgar, L.(2005).*Eğitim yönetimi okul yönetimi sınıf yönetimi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Karakoç, H.S.(1998). *Çanakkale ili ilköğretim kurumları öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki yeterlikleri*, Yüksek Lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Kılıç, M., Kaya, A., Yıldırım, N., Genç, G. (2004). Eğitimci gözüyle öğretmen ve öğrenci, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Koçoğlu, A. M. (2013). *İlkokullardaki sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çok boyutlu olarak incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Korkut, K., BAbaoğlu, E.(2010). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.26,147-156.
- Merriam, S.B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. S.Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık. (Eserin orijinali 2009’ da yayımlandı).
- Oyinloye, G. O. (2010). Primary school teachers perception of classroom management and itsinfluence on pupils’ activities. *European Journal of Educational Studies*, 2(3), 305-312.
- Öksüz,Y., Çevik,C., Baba,M., Güven, E.(2011). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 30(2), 99-113.
- Sarı, H. ve Dilmaç, B. (2004). Sınıf yönetiminin temelleri. M. Gürsel, H. Sarı ve B. Dilmaç (Editörler). *Sınıf yönetimi*. Konya: Eğitim Kitabevi, (s. 71-98).
- Türnüklü, A., Yıldız, V. (2002). Öğretmenlerin öğrencilerin istenmeyen davranışlarıyla başa çıkma stratejileri. *Çağdaş Eğitim*, Mart, 285, 32- 36.
- Yeşilyurt, E. (2006). *Öğretmenlerin öğretim araç ve gereçlerini kullanma durumlarını etkileyen faktörler*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yeşilyurt, E. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine yönelik yeterlik algıları, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 71-100.
- Yeşilyurt, E., Karakuş, M. (2011). Öğretmenlerin adaylık sürecinde karşılaştıkları problemler, *Uluslararası Online Eğitim Bilimleri Dergisi (IOJES)*, 3(1), 261-293.
- Yıldırım, A. , Şimşek, H.(2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.(s.113).
- Yüksel, A. (2013). *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Değerlendirilmesi(Afyonkarahisar İli Örneği)*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.